

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Iurispatronatus Acquirendi, conseruandiq[ue] illud;
ac amittendi modos breuiter continens**

Viviani, Giuliano

Romae, 1620

Cap. 1. patronus laicus potest variare, & plures successiue præsentare,
non autem patronus ecclesiasticus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61772)

LIBER DECIMVS,

In quo continetur materia variationis in præsentando.

CAPVT PRIMVM.

Patronus laicus potest variare, & plures successiue præsentare, non autem patronus ecclesiasticus.

SVMMARIVM.

- 1 Patronus laicus potest variare, & plures præsentare.
- 2 Patronus ecclesiasticus variare non potest.
- 3 Ratio diuersitatis.
- 4 Ratio alia diuersitatis.
- 5 Laici habent quadrimestre, ecclesiastici semestre ad præsentandum.
- 6 Variatio fit etiam in postulacione.
- 7 Patroni laici possunt variare, etiam publicato serutinio.
- 8 Ecclesiasticus patronus va-

- riare potest, quando præsentatio non fuit perfecta.
- 9 Idem est si præsentatio fuit facta coram non habente ius instituendi.
- 10 Patronus si nulliter præsentauit ratione Collegij Ecclesiastici variare potest.
- 11 Concil. Trident. sessione 24. de reform. cap. 18. ubi de parochialis Ecclesie prouisione.
- 12 Parochialis Ecclesia collatio si ad inferiorem spectet, inferior debet præuenire Superiori, ut edictum pro concursu apponat.

13 Capitulum Pisanum con-
fert quasdam parochiales ser-
uato Concil. Trid.

14 Patronus Ecclesiasticus si
variet non punitur.

15 Presentatio secunda con-
ualefcit per cessionem primi
presentati.

16 Procurator laicus patroni
Ecclesiastici variare non po-
test.

17 Beneficium si mixtum sit,
& in concordia sit facta,
presentatio tenet, etiam si lai-
cus postea variet.

18 Ius patronatus quando est
mixtum, etiam laicus habet
semestre.

19 Patronus Ecclesiasticus si
per errorem contulit Eccle-
siam, potest tamen postea
presentare.

1 **P**atronus laicus ꝑ potest
variare, & plures succes-
siue presentare. cap. quod au-
tem, & cap. pastoralis. de iu-
repatronat. Patronus ꝑ au-
tem ecclesiasticus variare
non potest. cap. cum autem.
vbi gloss. penult. de iurepa-
tronat. & Doctor. in præcita-
tis locis, & facit gloss. in cap.
vnico in verbo ecclesiasticus.
de iurepatronat. lib. 6. & ibi

Ioan. Andr. Petr. de Anch. &
alij. Abb. in dicto cap. quod
autem. Calderin. cons. 16. de
iurepatronat. Rocch. de Cur-
te. de iurepatronat. in verbo
honorificum. quæst. 9. & 10.
& latè Lambertin. de iurepa-
tronat. lib. 2. par. 2. quæst. 7.
3 art. 1. Rationes ꝑ autem diuer-
sitas plures ponuntur à Do-
ctoribus supradictis: tu dic ra-
tionem esse, quia presentatio ecclesiasticorum habet
vim electionis, in qua ele-
ctione nõ cadit variatio, quia
statim electo acquiritur ius in
re. cap. publicato. vbi gloss.
& cap. quod sicut. de elect.
sed in presentatione laici se-
cus est, quia presentatus tunc
tantum acquirit ius ad rem.
4 Item ꝑ alia potest esse ratio,
quia clerici facilius, & melius
possunt inuenire, & noscere
clericos idoneos, quam laici,
qui cum sint extra clericalem
militiam, possunt titubare,
vt per Lambertin. vbi supra.
5 Et ex hoc ꝑ cum laici possint
variare, habent tantum qua-
drimestre, Ecclesiastici vero,
qui variare nequeunt, seme-
stre.
6 Item est ꝑ notandum, quod
à postulatione potest varia-
ri.

ri. cap. bonæ, il secondo, de
 postulat. Prælat. & ibi Abb.
 num. 12. vide Ioann. And. in
 in cap. mutare. de regul. iur.
 7 lib. 6. & patroni † laici pos-
 sunt variare, si procedant per
 viam scrutinij, etiam publi-
 cato scrutinio. Abb. in dicto
 cap. publicato. nu. 5. de elect.
 vide Lambert. vbi sup. art. 2.
 8 Aduertas † tamen, quod si
 actus præsentationis non fuit
 perfectus, quia deficiat ali-
 qua ex personis requisitis de
 necessitate ad perfectionem
 præsentationis vel aliud, tunc
 etiam patronus ecclesiasticus
 poterit iterum canonice præ-
 sentare, & non dicetur varia-
 re. cap. vlt. de iurepatronat.
 Lambertin. vbi supra artic. 3.
 quia tali casu non potest dici
 perfecta præsentatio. Eadem
 9 ratione † poterit patronus ec-
 clesiasticus, si præsentauit co-
 ram eo, qui non habet ius in-
 stituendi, præsentare iterum
 alium habenti ius instituendi.
 Cardin. in Clement. 1.
 quæst. 9. de iurepatron. Idem
 10 erit si patronus † nulliter præ-
 sentauit ratione Collegij ec-
 clesiastici, tunc enim poterit
 alium cum Collegio præsen-
 tare, vt per Lambertin. vbi

11 supra art. 6. Hodie autem †
 secundum dispositionem Con-
 cil. Trident. Sess. 24. de refor-
 mat. cap. 18. quando vacat
 aliqua parochialis ecclesia,
 cuius ius patronatus pertineat
 ad ecclesiasticos tam viros,
 quam mulieres, nulla fit præ-
 sentatio; sed Episcopus ponit
 edictum per quod inuitantur
 omnes clerici ad concursum
 vacantis ecclesie: & peracto
 examine, Episcopus debet eli-
 gere magis idoneum, illiq;
 ecclesiam vacantem confer-
 re. & extat Bulla Pij Quinti
 sanctæ memoriæ, quæ incipit,
 In conferendis, relata à Qua-
 ranta in summa Bullarij, in
 verbo beneficiorum parochia-
 lium collatio, tradit Flamin.
 Paris. de resignatio. benefic.
 lib. 10. quæst. 7. in principio,
 & late lib. 8. quæst. 9. nu. 77.
 & sequentibus. vbi num. 102.
 12 dicit quod † si ecclesie cura-
 tæ vacantis collatio spectet
 puta ad Præpositum alicuius
 collegiatae, debet idem Præ-
 positus curare, vt fiat instru-
 mentum publicum, in quo sit
 dies certus expressus, & an-
 nus, talis tenoris, quod pro-
 testatur se in ipsa ecclesia va-
 cante conferenda Ordinarium
 Epi-

Episcopum præuenire, ipsamque conferre illi, quem Episcopus magis idoneum elegerit ex ijs, quos examinatores approbauerint, ac ideo se Episcopo denunciare, vt edicta proponat, & curet, vt examen fiat suo tempore. Et
 13 ita ¶ vidi seruari in Capitulo Pisano, ad quod pertinet collatio quarūdam ecclesiarum Parochialium: præsertim vidi occasione parochialis ecclesiæ sancti Apollinaris Cōmunis Barbericinæ propè Urbem Pisanam, cuius collatio spectat ad Capitulum; Nam dicta ecclesia vacante Capitulum committit talem vacationem notificari Ordinario, qui edictum ponit pro concursu, eoque terminato ille, qui ab Ordinario electus fuit, tanquam magis idoneus, cōparet coram Capitulo, & ab eodem recipit eiusdem Ecclesiæ collationem, & prouisionem. Et de praxi circa edictum, & concursum ad parochialem Ecclesiam conferendam. vide Quarantam vbi
 14 supra. Verum si ¶ ecclesiasticus patronus primo præsentauerit, & postea variando alium præsentauerit, non pu
Praxis Iuri patron.

nitur; nec deuolutio fit ad superiorem, dummodo non præsentauerit indignum; sed prima præsentatio attenditur. Lambertin. vbi supra. articulo 9. Rocch. de Curte vbi supra, in verbo honorificum. quæst. 9. num. 31. Rot. Roman. decis. 16. incip. patronos clericos. de renunciation. in antiquis, quæ ait con
 15 ualescere ¶ secundam præsentationem, quando prima præsentatio cessaret postea per renunciationem præsentati; si patronus tunc petat dictā secundam præsentationem. admitti, quia tunc patronus videtur eam de nouo facere: & ideo cessante prima præsentatione, poterit de nouo præsentare, si duret tempus concessum ad præsentandum, & recedere à dicta secunda præsentatione facta, dum vigeat prima præsentatio, vt per Lambertin. vbi supra. artic. 10.

Et ex dicta Decis. Rotæ habes, quod ¶ sicut patronus ecclesiasticus variare non potest, ita nec eius procurator, seu cessionarius siue clericus, siue laicus. Lambertin. vbi
 17 supra art. 12. Si autem ¶ be-

N ne-

beneficium habeat duos com-
patronos, vnum clericum,
alium laicum, qui concorditer
vnum presentauerunt,
deinde laicus variando alium
presentauit; tunc primo pre-
sentatus est instituendus. Ab-
bas in dicto. cap. cum autem.
num. 4. de iure patronat. talis
enim est potior, cum fuerit ab
vtrouque presentatus: quod
procedit etiam si illi duo pa-
troni essent laici, & in dicto
casu vnus tantum variaret.
18 Quando tamen iure patrona-
tus est commune clerici, &

laici, tunc etiam laicus habet
semestre ad presentandum,
& variare potest; sed ecclesia-
sticus variare non potest. Ab-
bas, vbi supra, & Lambertin.
19 vbi supra artic. 13. Si autem
patronus ecclesiasticus, qui
habet tantum iure patronatus,
ecclesiam vacante alicui con-
tulerit, & concesserit, cum
haec facere non possit, pote-
rit tamen hoc non obstante
ad illam alium presentare,
vt habetur in dicto cap. vlt.
de iure patronat.

CAPVT SECVNDVM.

Quando patronus laicus promisit vnum presentare, an possit variare.

SUMMARIVM.

- 1 Patronus si promisit vnum presentare, an possit ab hoc recedere.
- 2 Promissio de presentando facta ante vacationem beneficij est nulla, secus si post vacationem.
- 3 Si promissio facta sit vni,

nulla est.

4 Actus factus contra proprium iuramentum quando valeat.

1 Patronus si promisit vnum presentare, numquid possit postea variare: hos constitue casus cum Lambertin. de iure patronat. lib. 2. par. secunda,